

P7_TA-PROV(2012)0141

Malin tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 20. huhtikuuta 2012 Malin tilanteesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon maaliskuussa 2011 hyväksytyyn turvallisuus- ja kehitysstrategian Sahelia varten,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston 22. maaliskuuta¹, 26. maaliskuuta², 4. huhtikuuta³ ja 9. huhtikuuta⁴ 2012 antamat julkilausumat Malista,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 22. maaliskuuta, 26. maaliskuuta ja 7. huhtikuuta 2012 antamat julkilausumat Malin tilanteesta,
- ottaa huomioon sotilasjuntan ja Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön (Ecowas) 6. huhtikuuta 2012 allekirjoittaman puitesopimuksen,
- ottaa huomioon Sahelin alueesta 22. ja 23. maaliskuuta 2012 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon Alger'ssa vuonna 2006 tehdyt sopimukset rauhan ja turvallisuuden palauttamisesta Malin pohjoisosaan,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun Navi Pillayn 12. huhtikuuta 2012 antaman julkilausuman⁵,
- ottaa huomioon komission humanitaarisen avun osaston julkilausuman humanitaarisen kriisin ehkäisemisestä Malissa,
- ottaa huomioon YK-järjestöjen Unicefin, UNHCR:n ja WHO:n 10. huhtikuuta 2012 esittämän vetoomuksen lisärahoituksen saamiseksi miljoonille Sahelin alueella ruokapulasta kärsiville ihmisille,
- panee merkille Unicefin vetoomuksen 26 miljoonan dollarin rahoituksen saamiseksi Malille, jotta maa pystyisi huolehtimaan lasten terveydenhoitoon ja ravitsemukseen liittyvistä tarpeista vuoden loppuun saakka,

¹ SC/10590.

² SC/10592.

³ SC/10600.

⁴ SC/10603.

⁵ <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4e9bd7382.html>

- panee merkille YK:n pakolaisjärjestön 23. helmikuuta 2012 esittämän vetoamuksen Malin pahenevan humanitaarisen kriisin lieventämiseen tarvittavien 35,6 miljoonan dollarin keräämiseksi,
 - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Länsi-Afrikasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon 21. ja 22. päivän maaliskuuta 2012 välisenä yönä tehdyn vallankaappauksen, jolla Malin presidentti Amadou Toumani Touré syrjäytettiin ja joka päätti yli kaksi vuosikymmentä sitten alkaneen pitkän demokraattisen prosessin;
 - B. panee merkille, että kansainvälinen painostus vallankumousta seuranneina päivinä ja etenkin Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön Ecowasin sovitteluyritykset johtivat siihen, että kansallinen demokraatiakomitea CNRDE ja Ecowas tekivät 6. huhtikuuta 2012 puitesopimuksen, jonka ansiosta Dioncounda Traoré voitiin nimittää väliaikaiseksi presidentiksi, jonka tehtävänä on järjestää valtiolliset vaalit 40 päivän kuluessa;
 - C. ottaa huomioon, että vuoden 1992 perustuslain mukaisesti maan parlamentin puhemies nimitettiin väliaikaiseksi presidentiksi;
 - D. panee merkille, että 16. ja 17. huhtikuuta 2012 pidettiin joukko poliittisia johtajia, muiden muassa kaksi presidenttiehdokasta, sekä korkea-arvoisia sotilashenkilöitä, joita pidetään vankeina vallankaappajien sotilasleirissä, ja että pidätysten johdosta ei ole aloitettu oikeudellisia menettelyjä;
 - E. ottaa huomioon, että yhteenotot hallituksen joukkojen ja kapinallisten välillä ovat puhjenneet uudestaan maan pohjoisosassa, minkä vuoksi yli 200 000 ihmistä on joutunut siirtymään asuinsijoiltaan tammikuun jälkeen; panee merkille, että maan sisäisiä pakolaisia on yli 100 000, ja arviolta 136 000 pakolaista on paennut naapurimaihin (Algeriaan, Mauritaniaan, Nigeriin ja Burkina Fasaan), missä ankara kuivuus on viime vuosina jo johtanut vakavaan elintarvikepulaan;
 - F. panee merkille, että pääasiassa Azawadin kansalliseen vapautusliikkeeseen (MNLA) kuuluvat tuareg-kapinalliset valtasivat Malin pohjoisosan sotilasvallankaappauksen jälkeen, ajoivat hallituksen joukot pohjoisen kolmelta keskeiseltä alueelta (Kidal, Gao ja Timbuktu) ja julistivat yksipuolisesti uuden Azawadin valtion itsenäiseksi 6. huhtikuuta 2012;
 - G. ottaa huomioon että islamistiryhmä Ansar Dine, jolla on tiiviit siteet Islamilaisen Maghrebien al-Qaida -järjestöön (AQMI) väittää ottaneensa Timbuktun hallintaansa ja pyrkii sharia-lain käyttöönottoon Malissa;
 - H. ottaa huomioon, että Libyasta peräisin olevien aseiden leviäminen, huumekauppa, korkea työttömyysaste ja köyhyys lisäävät osaltaan koko alueen epävakautta;
 - I. ottaa huomioon, että Sahelin ja Saharan alueen terroristiryhmillä on tunnetusti kytköksiä huume-, ase- ja ihmiskauppiaisiin ja savukkeiden salakuljettajiin ja että etenkin pankkivankien sieppaaminen lunnaita vastaan on tavallista;

- J. ottaa huomioon, että Pohjois-Malissa toimii monia ääriliikkeitä, kuten AQMI (Islamilaisen Maghrebien al-Qaida), Länsi-Afrikan yhtenäisyyttä ja pyhää sotaa ajava liike (MUJAO) sekä Nigerian kätin toimiva Boko Haram;
- K. toteaa, että Malin tuaregit ovat kapinoineet useaan otteeseen vuosina 1963, 1990 ja 2006 elinolojensa kohentamiseksi ja että heille etenkin vuonna 1992 tehdyssä "kansallisessa sopimuksessa" annettujen lupauksen pettäminen on saattanut aiheuttaa turhautumista;
- L. toteaa, että Malin harvaan asutun alueen valtaisa koko ja sen pitkät, huonosti merkityt rajalinjat edellyttävät tiedotuksen ja toiminnan hyvää alueellista koordinaatiota;
- M. katsoo, että koko Sahelin alueen turvallisuus, vakaus ja kehitys on EU:n edun mukaista etenkin nyt, kun vakava elintarvikepula uhkaa miljoonia alueella asuvia ihmisiä; panee merkille, että viimeaikaiset väkivaltaisuuDET pahentavat entisestään elintarvikekriisiä sekä Pohjois-Malissa että naapurimaissa, joihin pakolaisia virtaa vakavan ruokapulan vaivaamille alueille; panee merkille, että EU:lla on turvallisuus- ja kehitysstrategia Sahelia varten; varoittaa, että Saheliin on kehittymässä pahin humanitaarinen kriisi 20 vuoteen;
- N. toteaa, että terrorismin torjunta Sahelissa edellyttää myös aktiivista kehityspolitiikkaa, sosiaalista oikeudenmukaisuutta, oikeusvaltion lujittamista ja integraatiota; painottaa, että paikallisväestölle on tarjottava rikolliselle toiminnalle vaihtoehtoisia ansiomahdollisuuksia;
- O. ottaa huomioon, että lasten oikeuksia aseellisissa konflikteissa käsittelevä YK:n pääsihteerin erityisedustaja Radhika Coomaraswamy ilmaisi 16. huhtikuuta 2012 olevansa vakavasti huolissaan lapsisotilaiden rekrytointia koskevista tiedoista;
- P. panee merkille tiedot vakavista ihmisoikeusloukkauksista Malin väestöä kohtaan erityisesti kapinallisten vallassa olevilla alueilla maan pohjoisosissa;
- Q. panee merkille, että monet malilaiset ovat loukussa maan pohjoisosassa ja heidän mahdollisuutensa saada ruokaa ja muita perushyödykkeitä ovat rajalliset, sillä suurin osa avustusoperaatioista on jouduttu keskeyttämään, kun turvallisuutta ei pystytä takaamaan ja avustajajärjestöjen varusteet, ajoneuvot ja avustustavara on monissa tapauksissa varastettu;
- R. toteaa, että siirtymään joutuneet henkilöt elävät äärimmäisessä köyhyydessä, jossa heidän perustarpeensa jäävät täyttämättä ja sosiaaliset jännitteet kasvavat; panee merkille, että yli 50 prosenttia siirtymään joutuneista on naisia, joilla ei ole minkäänlaista suojaa ja jotka ovat erityisen haavoittuvainen ryhmä;
- S. toteaa, että suurin osa humanitaarisista järjestöistä on lähtenyt maan pohjoisosasta tiloihinsa ja varastoihinsa kohdistuneen ryöstelyn vuoksi;
- T. panee merkille, että unioni on antanut 9 miljoonaa euroa lisää rahoitustukea, joka kohdennetaan ruoka-avun tarpeessa oleville arviolta 1,4 miljoonalle malilaiselle;

- U. huomauttaa, että ankara aliravitsemus uhkaa tänä vuonna 175 000–220 000:tta lasta ja että Pohjois-Maliin ja pakolaisten asuttamille alueille maan rajojen toisella puolella on yhä vaikeampi päästä;
1. tuomitsee Malin sotilasvallankaappauksen ja tasavallan instituutioiden toiminnan keskeyttämisen;
 2. panee tyytyväisenä merkille puitesopimuksen allekirjoittamisen, sillä siinä määrätään toimista perustuslaillisen järjestyksen palauttamiseksi; kehottaa kaikkia Malin konfliktin osapuolia panemaan sopimuksen viipymättä täytäntöön;
 3. kiittää Ecowasia, Afrikan unionia ja Yhdistyneitä kansakuntia samoin kuin naapurimaita toimista, joilla pyritään helpottamaan Malin nopeaa paluuta takaisin perustuslailliseen järjestykseen sekä käynnistämään konkreettisia toimia Malin suvereeniuden, yhtenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden suojelemiseksi; panee merkille Ecowasin nimittämän sovittelijan, Burkina Fason presidentin Blaise Compaorén suojeluksessa Ouagadougoussa 14.–15. huhtikuuta 2012 järjestetyn konferenssin tulokset ja toivoo, että vallanvaihdoksen aikataulu ja yksityiskohtaiset järjestelyt täsmennetään nopeasti;
 4. vahvistaa, että Malin suvereeniutta, yhtenäisyyttä ja alueellista koskemattomuutta on pidettävä yllä ja kunnioitettava; kehottaa Malin viranomaisia ja tuaregien vapautusliikettä pyrkimään rauhanomaiseen ja kestävään ratkaisuun rakentavan vuoropuhelun avulla;
 5. kehottaa kaikkia osapuolia malttiin, jotta voidaan palauttaa vaaleilla valittujen edustajien määräysvalta, sekä yhteistyöhön sen varmistamiseksi, että vaalit järjestetään pian kansainvälisessä valvonnassa ja demokratiaan palataan nopeasti;
 6. katsoo, että maan pohjoisosan selkkaukseen ei ole sotilaallista ratkaisua vaan se on löydettävä neuvotteluteitse;
 7. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan aktiivisesti vallanvaihdoksen seuraavia vaiheita, muun muassa lähettämällä vaalitarkkailuvaltuuskunnan valvomaan vaaleja; kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa kiirehtimään Sahelin aluetta koskevan EU:n turvallisuus- ja kehitysstrategian eri osien täytäntöönpanoa;
 8. vaatii, että vallankaappauksen tehneiden sotilashenkilöiden mielivaltaisesti pidättämät henkilöt vapautetaan viipymättä;
 9. vaatii vapauttamaan viipymättä kaikki siepatut ja lopettamaan heti kaiken väkivallan, ja kehottaa uudestaan kaikkia Malin konfliktin osapuolia pyrkimään rauhanomaiseen ratkaisuun käymällä poliittista vuoropuhelua;
 10. on erittäin huolissaan terroriuhan lisääntymisestä Malin pohjoisosissa, sillä kapinallisten joukossa on Islamilaisen Maghrebien al-Qaidan jäseniä ja ääriaineksia; tuomitsee kaiken väkivallan ja ryöstelyn, joka on kohdistunut myös avustustyöntekijöihin, sekä Algerian diplomaattihenkilöstön kaappauksen Gaon kaupungissa;
 11. tuomitsee väkivaltaisuuDET, joihin aseistetut joukot ovat syyllistyneet;

12. tuomitsee erityisesti siviiliväestöä kohtaan tehdyt hirmutyöt, joiden uhreiksi ovat joutuneet etenkin naiset, ja tuomitsee erityisesti sieppausten ja raiskausten käyttämisen sodankäynnin välineinä; vaatii tutkintaa, jossa selvitetään Malissa viime kuukausina tehdyt väkivallanteot;
13. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota naisten ja tyttöjen tilanteeseen Sahelin alueella ja varmistamaan kaikin tavoin, että heitä suojellaan kaikenlaiselta väkivallalta ja ihmisoikeusloukkauksilta;
14. kehottaa Malin viranomaisia torjumaan mafiatyylistä laitonta kauppaa tehokkaasti;
15. tuomitsee kulttuuriperinnön hävityksen ja ryöstöt;
16. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan toimiansa alueellista koordinointia;
17. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan alueen valtioiden kapasiteetin vahvistamista ja ottamaan käyttöön kaikki saatavilla olevat keinot väestön suojelemiseksi sekä alueen turvallisuuden ja kehityksen edistämiseksi yhteistyössä alueen valtioiden sekä valtioiden välisten organisaatioiden Ecowasin ja UEMOAn kanssa;
18. kehottaa pohtimaan mahdollisuutta toteuttaa YTPP-operaatio YK:n turvallisuusneuvoston valtuutuksella logistisen tuen antamiseksi Malin armeijalle, jos maan hallitus sitä pyytää, ja mahdollisille Ecowasin joukoille tai Ecowasin, Afrikan unionin ja YK:n yhteisjoukoille niiden Malin alueiden turvaamiseksi, jotka eivät ole laittomien aseellisten ryhmien hallussa;
19. toivoo, että YTPP-operaatiolla autetaan alueen maita valvomaan paremmin rajojaan ja erityisesti torjumaan ase-, huume- ja ihmiskauppaa;
20. tuomitsee myös kahden Ranskan kansalaisen, yhden ruotsalaisen, yhden hollantilaisen ja yhden Yhdistyneen kuningaskunnan passilla matkustaneen eteläafrikkalaisen sieppaamisen 24.–25. marraskuuta 2011 sekä kidnappajia vastustaneen Saksan kansalaisen tappamisen; toteaa, että tämän myötä Sahelin alueella on panttivankeina kaksitoista unionin kansalaista, kun Islamilaisen Maghrebien al-Qaida pitää edelleen vangittuina kahta Espanjan ja yhtä Italian kansalaista, jotka siepattiin Länsi-Algeriassa lokakuussa 2011, neljää Ranskan kansalaista, jotka siepattiin Nigerissä syyskuussa 2010, sekä yhtä sveitsiläistä lähetystyöntekijää, joka siepattiin Timbuktussa 15. huhtikuuta 2012;
21. toistaa olevansa vakavasti huolissaan alueen nopeasti pahenevasta humanitaarisesta ja elintarvikekriisistä ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään ja jouduttamaan humanitaarisia avustustoimituksia hädänalaisille ihmisille; panee merkille, että Euroopan komissio on myöntänyt 9 miljoonaa euroa lisärahoitusta vastatakseen uusiin humanitaarisiin tarpeisiin Pohjois-Malissa; huomauttaa, että tarvitaan kiireellisiä toimia humanitaarisen toimintatilanteen avaamiseksi ja Malin pohjoisosiin tarkoitettujen elintarvike- ja lääketoimitusten mahdollistamiseksi; on huolissaan siitä, että jos näihin toimiin ei ryhdytä nopeasti, voi syntyä vielä suurempi humanitaarinen kriisi, jonka kielteiset vaikutukset voisivat ulottua myös naapurimaihin;

22. kehottaa avaamaan humanitaarisen käytävän, jotta voidaan auttaa Malin taistelujen hätäsiirtolaisiksi ajamia kymmeniä tuhansia ihmisiä, joista monet ovat hakeneet turvaa naapurimaista, muun muassa Nigeristä, Mauritaniasta ja Burkina Fasosta; kehottaa myös löytämään kattavan ja nopean ratkaisun Sahelin humanitaariseen kriisiin;
23. huomauttaa, että Malin nykyinen kriisi juontuu maan taloudellisista ja sosiaalisista ongelmista ja että ihmisille on kiireesti tarjottava työpaikkoja, terveyspalveluja, asuntoja ja julkisia palveluja ja kaikille on taattava yhtäläinen kohtelu ja ihmisoikeudet, myös vähemmistöjen oikeudet;
24. kehottaa unionia lisäämään toimiaan alueen väestön hyväksi parantamalla veden sekä julkisten koulutus- ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta ja kohentamalla infrastruktuuria alueelle pääsyn helpottamiseksi;
25. pyytää arvioimaan yksityiskohtaisesti unionin tukea tälle alueelle;
26. on vakuuttunut siitä, että aluetta koskevassa pysyvässä ratkaisussa olisi pyrittävä siihen, että vahvistetaan valtiollisia instituutioita, saadaan kansalaiset osallistumaan aktiivisesti päätöksentekoon ja luodaan perusta kestäväälle ja yhdenvertaiselle taloudelliselle kehitykselle;
27. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Ecowasin ja Afrikan unionin toimielimille, Malin väliaikaiselle presidentille ja YK:n turvallisuusneuvostolle.